

Christian Broholm Andersen, konsulent
chra@di.dk, 5218 5959
Marie-Louise Skov Jensen, studentermedarbejder
masj@di.dk
Steffen Sjørlev, studentermedarbejder
stsj@di.dk

JANUAR 2024

Offentlige udbuds krav står i vejen for cirkulær økonomi

Virksomhederne er klar til at levere cirkulære løsninger til den offentlige sektor. Men mangelfuld dialog og uhensigtsmæssige udbuds krav fra ordregiverne spænder ofte ben for, at de grønne løsninger kommer i spil.

Offentlige udbuds krav kan spænde ben for cirkulære løsninger

En række virksomheder tilbyder produkter med lang levetid, genbrugte og genanvendte produkter eller andre cirkulære løsninger til den offentlige sektor. Men mange oplever, at de offentlige ordregivere kun sjældent har blik for det cirkulære.

I vask- og tekstilbranchen bliver store mængder tekstiler eksempelvis løbende kasseret som følge af uhensigtsmæssige krav til fra offentlige.

Klima- og miljømæssig påvirkning af kasseret beklædning i perioden 2018-2023

Antal	1.653.000 stk.
Vægt	562 tons
Emissioner	8.430 tons CO ₂ e
Vandforbrug	2.314.200.000 L

Kilde: Brancheforeningen for Vaskeri- og Tekstilvirksomheder (BVT), Svanemærket og DI-beregninger. Anm.: Mængden af kasserede tekstiler i kommunerne dækker over indberetninger fra tre vask- og tekstilvirksomheder. Se metodeafsnit for uddybning af beregningerne.

Unødvendig klima- og miljøbelastning

En opgørelse viser således, at de i perioden 2018-2023 har kasseret 1,6 mio. stykker tekstil, som fortsat kunne være blevet anvendt, alene pga. uhensigtsmæssige udbudskrav på kommunernes område. Det svarer til ca. 37 fyldte 40-fodscontainerer, en ekstra CO₂e-udledning på knap 8.430 tons og et vandforbrug på ca. 2,3 mia. liter.¹

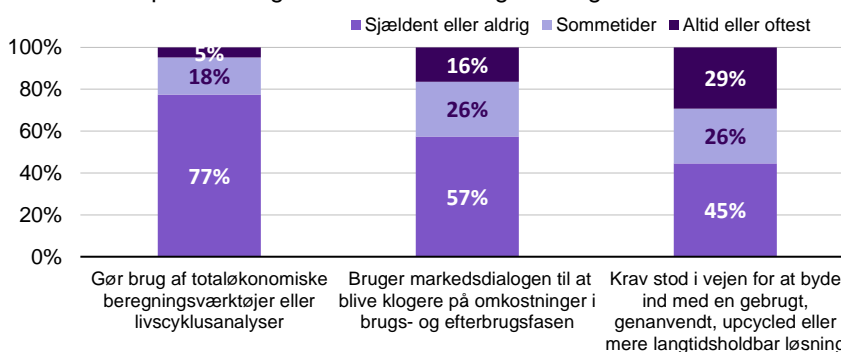
Dette kan eksempelvis være krav om helt nye tekstiler, krav om logo og krav om en stor sortimentsbredde. Krav som disse betyder, at en stor mængde tekstiler af høj kvalitet bliver smidt ud bl.a. som følge af leverandørskifte eller nye logoer, selvom de kunne være blevet genanvendt eller anvendt hos andre brugere og kunder, eller at der bliver produceret større mængder tøj, end hvad der er behov for.

En spørgeskemaundersøgelse gennemført af DI viser desuden, at mange virksomheder på tværs af brancher sidder med lignende oplevelser.

Virksomheder oplever kun sjældent at det offentlige har fokus på cirkulære løsninger

Virksomheder oplever sjældent, at de offentlige kunder har blik for livscyklusomkostninger

Hvor ofte oplever I følgende fra de offentlige ordregivers side?

Anm.: n = 77 . ved ikke/ikke relevant-svar = 22
Kilde: DI leverandørsurvey og DI-beregninger

Manglende blik for total- og livscyklusomkostninger

77 % af virksomhederne angiver, at de offentlige ordregivere sjældent eller aldrig gør brug af totaløkonomiske

¹ Se metodeafsnit for uddybning af beregningerne.

beregningsværktøjer eller livscyklusanalyser, der kan give et bedre indblik i, hvad de forskellige løsninger reelt indebærer af omkostninger, når man både ser på anskaffelse, drift og efterbrugsfasen (bortskaffelse). Tilsvarende har mere end halvdelen af virksomhederne mødt krav fra offentlige ordregivere, der står i vejen for en mere langtidsholdbar løsning. Endelig svarer knap seks ud af ti, at det offentlige kan blive bedre til at bruge markedsdialogen til at blive klogere på de cirkulære aspekter af de opgaver, de sender i udbud.

Stort potentiale for bæredygtige offentlige indkøb

Et større fokus på inddragende markedsdialog, et bedre blik for total- og livscyklusomkostninger og færre u hensigtsmæssige krav vil bane vejen for flere grønne og bæredygtige offentlige indkøb.

Metode

Kasserede tekstiler

- Der er indsamlet data om antal og vægt af tekstiler fra i alt tre vaskerier, der leverer til kommunerne. Vaskerierne har selv tilkendegivet at den nævnte mængde tekstiler er blevet kasseret som direkte følge af kontraktuelle forudsætninger fra kommunernes side.
- Vandforbrug og CO₂-udledning forbundet med produktion af de kasserede tekstiler er beregnet på baggrund af tal fra Svane-mærket. 1) Der udledes i gennemsnit 15 kg CO₂e ved produktionen af 1 kg tekstil. 2) Der forbruges 1.400 liter vand ved produktion af én t-shirt. (hvor det antages af hvert stk. tekstil i gennemsnit svarer til en t-shirt) . Hermed medregnes udledning fra transport, brugsfase og kassering ikke.
- Estimatet for, hvor mange 40-fodscontainere, tekstilerne fylder, er baseret på følgende: Tekstilerne placeres i bure på 60x70x160 cm, der hver vejer 150 kg. Disse bure kan der være 100,54 af i en container, der måler 1203x235x239 cm. Således fylder tekstilerne (i alt 562 tons) 37,26 containere a' 15.081 kg.

Leverandørsurvey

- Undersøgelsen er baseret på en DI-rundspørge, hvor i alt 924 medlemmer fra DI's virksomhedspanel, der handler med det

offentlige, samt medlemmer fra DI's forskellige udbudspaneler og udvalg for den offentlige sektor (herunder DI Handel, DI Service, DI Rådgiverne, DI Life Science, DI Byggeri og DI er blevet inviteret til at besvare spørgeskemaet. I alt 91 respondenter har besvaret spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 10 pct. Spørgeundersøgelsen er besvaret i perioden 30. maj til 21. juni 2023.

- Analysen er udelukkende baseret på svar fra de 77 ud af i alt 91 respondenter, der har angivet, at deres virksomhed har salg til det offentlige. Undersøgelsen er dermed ikke stikprøvebaseret og derfor ikke repræsentativ for det samlede marked af leverandører til det offentlige.